

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΛΛΕΡΓΙΑ

Κουτσανδρέα Μαρία - Ανδριάνα , RN

Ειδικευόμενη Ειδικότητας Κοινωνικής
Νοσηλευτικής/ Νοσηλευτικής Δημόσιας
Υγείας

Ms(c) Κοινωνική Νευροεπιστήμη,
Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση,
ΕΚΠΑ

Αθήνα 2022

- ✓ 1 στους 4 μαθητές θα εμφανίσει αλλεργία μία φορά στην ζωή του!
- ✓ Πολλές αλλεργίες θα εξαφανιστούν όσο ο μαθητής μεγαλώνει, αρκετές όμως θα παραμείνουν!
- ✓ Ο σχολικός νοσηλευτής δεν μπορεί να θεραπεύσει την αλλεργία, μπορεί όμως να :

προλάβει την έκθεση του μαθητή στο αλλεργιογόνο,

αναγνωρίσει τα συμπτώματα,

δράσει γρήγορα και αποτελεσματικά!

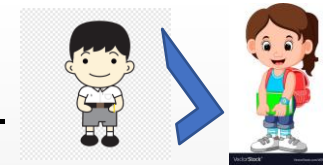

"My job is mostly seasonal. The busiest times are cold season, flu season, and allergy season."

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 12.5 % των μαθητών έχει άσθμα παγκοσμίως - 20% στην Ελλάδα σύμφωνα με EFA 2012
- 12.5 % των μαθητών πάσχει από αλλεργική ρινίτιδα παγκοσμίως - 20% των εφήβων ηλικίας 13,14 ετών Ευρώπη σύμφωνα με ISAAC
- 7.5 % των μαθητών πάσχει από ατοπική δερματίτιδα (έκζεμα)
- 3-6 % των μαθητών εμφανίζει τροφική αλλεργία παγκοσμίως-8% στην Ελλάδα
- 20 % των μαθητών έχει ατοπική προδιάθεση (γενετική τάση για ανάπτυξη αλλεργιών)-
- Οι μαθητές που εμφάνισαν μεγάλη τοπική αντίδραση σε τσίμπημα από υμενόπτερα έχουν 5-15% πιθανότητα να εμφανίσουν συστηματική αναφυλακτική αντίδραση σε επόμενο νυγμό σύμφωνα με τη Μονάδα Αλλεργιολογίας του Νοσοκ. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

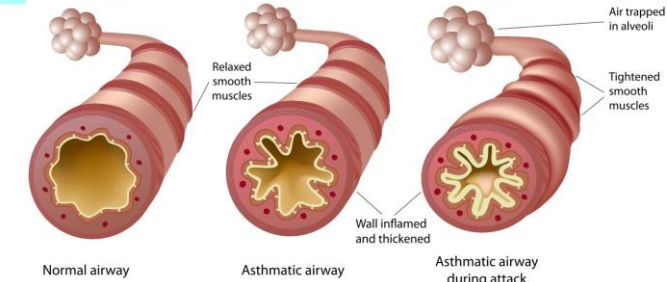
EFA-2012

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Οι Papadopoulou et al. το 2011 σε μελέτη που συμπεριλήφθηκε στην Φάση II της ISAAC έδειξαν ότι η Θεσσαλονίκη εμφανίζει υψηλότερα ποσοστά αλλεργιών από την Αθήνα σε 2.023 μαθητές ηλικίας 9-10 ετών
- Το συνολικό ποσοστό ευαισθητοποίησης ήταν 25.2% στη Θεσσαλονίκη έναντι του 16% στην Αθήνα
- Η αλλεργία στη μούχλα και στα ακάρεα ήταν πιο συχνή στους μαθητές στη Θεσσαλονίκη
- Οι μελετητές υποθέτουν ότι τα παραπάνω στοιχεία συνδέονται άμεσα με τα αυξημένα επίπεδα υγρασίας στη Θεσσαλονίκη

ΑΣΘΜΑ

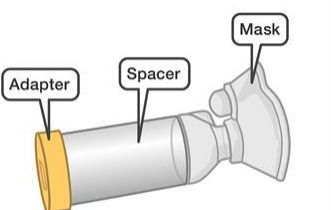
Συμπτώματα:

- Συριγμός
- Βήχας
- Δύσπνοια

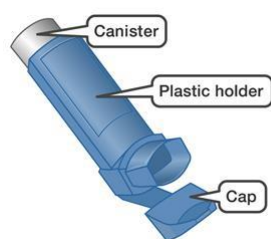
Τα περισσότερα παιδιά έχουν ρυθμισμένο άσθμα και ακολουθούν τη φαρμακευτική τους αγωγή.

Ενέργειες σχολικού νοσηλευτή:

- Εξασφάλιση άμεσης πρόσβασης του μαθητή στα εισπνεόμενα φάρμακά του
- Σύσταση στους μαθητές για αποφυγή των κλειστών χώρων με έντονες μυρωδιές – Ενημέρωση εκπαιδευτικών
- Πρόταση για καλό αερισμό των αιθουσών – κλειστά παράθυρα άνοιξη και φθινόπωρο λόγω γύρης
- Ο μαθητής δεν αποκλείεται από καμία αθλητική δραστηριότητα! – χρήζει παρακολούθησης.
- Σε ασθματική κρίση λόγω περιβάλλοντος, ιώσεων, άσκησης, αλλεργιογόνων, stress:
 - 1) Καθησυχάζει τον μαθητή
 - 2) Ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του Αλλεργιολόγου
 - 3) Δίνει την φαρμακευτική αγωγή και εάν δεν υποχωρήσουν τα συμπτώματα σε 20', επικοινωνεί με τους γονείς και καλεί ασθενοφόρο

© AboutKidsHealth.ca

© AboutKidsHealth.ca

Ελληνική Παιδοαλλεργική Εταιρεία
Ελληνική Εταιρεία Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας (ΕΕΑΚΑ)
Μονάδα Αλλεργιολογίας & Κλινικής Ανοσολογίας

ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΡΙΝΙΤΙΔΑ

➤ Συμπτώματα:

- Ρινική συμφόρηση (μπούκωμα)
- Καταρροή
- Κνησμός στη μύτη και στα μάτια
- Πταρμοί

➤ Προκαλείται από εισπνοή αλλεργιογόνων (γύρη, ακάρεα, μύκητες, σκόνη κιμωλίας) αλλά και από υγρασία και έντονες μυρωδιές.

➤ Με βάση την συχνότητα των συμπτωμάτων, διακρίνεται σε επίμονη >4 εβδ. ή διαλείπουσα <4εβδ.

&

Με βάση την εποχή: ολοετής ή εποχική

➤ Σύμφωνα με EFA(2012) , μία μελέτη ασθενών-μαρτύρων, στην οποία συμμετείχαν 1.834 σπουδαστές (15-17 ετών) που θα έδιναν εθνικές εξετάσεις το 2004 στο ΗΒ έδειξε ότι ένα ποσοστό μεταξύ 38% και 43% δήλωσε συμπτώματα εποχικής αλλεργικής ρινίτιδας κάποια από τις ημέρες των εξετάσεων.

Ελληνική Παιδοαλλεργική Εταιρεία
Ελληνική Εταιρεία Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας(ΕΕΑΚΑ)
Μονάδα Αλλεργιολογίας & Κλινικής Ανοσολογίας

Walker S, Khan-Wasti S, Fletcher M et al. Seasonal allergic rhinitis is associated with a detrimental effect on examination performance in United Kingdom teenagers: case-control study. J Allergy Clin Immunol 2007; 120: 381-387

ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΡΙΝΙΤΙΔΑ

Ενέργειες σχολικού νοσηλευτή:

- Φροντίδα για καθαρό περιβάλλον και καλά αερισμένες αίθουσες
- Ενημέρωση των εκπαιδευτικών για τυχόν μειωμένη απόδοση μαθητών λόγω διαταραχών ύπνου(43%- EFA 2012) και κουρασμένης όψης των παιδιών
- Βοήθεια στον μαθητή κατά τη λήψη της φαρμακευτικής του αγωγής (ενδορινικά spray)
- Ρινοπλύσεις ανάλογα με το πλάνο του Αλλεργιολόγου

ΑΤΟΠΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑ (ΕΚΖΕΜΑ)

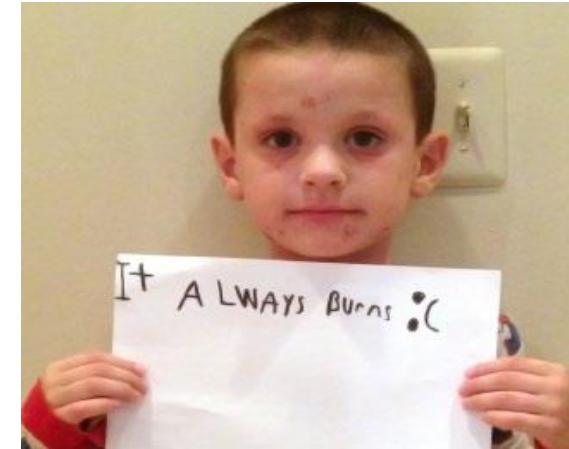
Συμπτώματα:

- Ξηροδερμία
- Κνησμός
- Φλεγμονή
- Αλλεργική αντίδραση

Κυρίως στον λαιμό, στις πτυχές του δέρματος γύρω από τους αγκώνες, τον καρπό και πίσω από τα γόνατα.

- Προκαλείται από έκθεση σε διάφορα αλλεργιογόνα (τροφικά, σκόνη, ακάρεα, επιθήλια ζώων)
- Εμφανίζει εξάρσεις και υφέσεις
- Αποτελεί την αρχή της ατοπικής πορείας (τροφική αλλεργία, αλλεργική ρινίτιδα, άσθμα)
- Το 40-50% των παιδιών που πάσχει από ατοπική δερματίτιδα, πάσχει επίσης και από αλλεργική ρινίτιδα ή άσθμα ή και τα δύο
- Το 30% των παιδιών με έκζεμα εμφανίζουν και τροφική αλλεργία

ΑΤΟΠΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑ (ΕΚΖΕΜΑ)

Ενέργειες σχολικού νοσηλευτή:

- Σε περιπτώσεις έξαρσης του εκζέματος, σύσταση για αποφυγή δραστηριοτήτων που προκαλούν stress και εφίδρωση
- Η ενυδάτωση, η τοποθέτηση της περιοχής κάτω από κρύο τρεχούμενο νερό και τα επιθέματα πάγου επιφέρουν ανακούφιση στον μαθητή
- Υπενθύμιση στον μαθητή για πιστή ακολουθία της θεραπείας του βάσει του ιατρικού του πλάνου
- Όταν υπάρχει φλεγμονή και συγκεκριμένα ερυθρότητα και κνησμός, συνιστάται η τοποθέτηση κρέμας και αλοιφής πάντα σε συνεργασία με τους ιατρούς και τους γονείς του μαθητή

Με τον ίδιο τρόπο, δρα ο σχολικός νοσηλευτής και σε μαθητή που ίσως εμφανίσει αλλεργία στα υμενόπτερα (μέλισσα, σφήκα)- ΠΑΝΤΑ ο μαθητής παρακολουθείται τα πρώτα λεπτά μετά το τσίμπημα από τα υμενόπτερα.

ΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΛΕΡΓΙΑ

Ενέργειες σχολικού νοσηλευτή:

Συμπτώματα:

- Εξάνθημα σε όλο το σώμα
- Κνησμός
- Οίδημα
- Έμετοι
- Διάρροιες
- Ζάλη
- Δύσπνοια

Συχνά αλλεργιογόνα:

γάλα, αυγό, ψάρι, σιτηρά, ξηροί καρποί
λίγα λεπτά ως και λίγες ώρες
μετά την κατάποση της τροφής

- Συμβουλές στο μαθητή σχετικά με την προσεκτική ανάγνωση της ετικέτας των τροφίμων
- Σύσταση για έτοιμο φαγητό από το σπίτι
- Ιδιαίτερη προσοχή στα κεράσματα, στα κυλικεία και στις εκδρομές
- Ενημέρωση και εκπαίδευση των δασκάλων για αναγνώριση των συμπτωμάτων
- Ειδική μέριμνα στα σχολεία που έχουν τραπεζαρίες (ενημέρωση προσωπικού)
- Διατήρηση φαρμάκων αντιμετώπισης σε εμφανή και εύκολα προσβάσιμη θέση

**ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ: ΑΝ ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΙ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ, ΔΕΝ ΤΟ ΤΡΩΩ!**

ΠΡΟΣΟΧΗ!

<https://modernsurvivalonline.com/anaphylactic-shock-in-austere-settings/>

- Σε μαθητές με τροφική αλλεργία ή αλλεργία σε υμενόπτερα (μέλισσες, σφήκα) ελλοχεύει ο κίνδυνος σοβαρής αλλεργικής αντίδρασης-αναφυλαξίας.
- Η αναφυλακτική αντίδραση παρουσιάζεται κυρίως από 4 συστήματα οργάνων του σώματος:
 - 1) από το δέρμα, μέσω κνίδωσης ή αγγειοοιδήματος
 - 2) από το αναπνευστικό, με την μορφή βήχα, δακρύων, δύσπνοιας και βράγχους φωνής
 - 3) από το γαστρεντερικό, με την μορφή κοιλιακού άλγους, τάσης προς έμετο και διάρροιας
 - 4) από το κυκλοφορικό, μέσω ζάλης, πτώσης της αρτηριακής πίεσης, ωχρού προσωπίου και εφίδρωσης
- Μόνο όταν συνυπάρχουν **ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 2** συμπτώματα από τα ανωτέρω θεωρείται αλλεργική (αναφυλακτική) αντίδραση και μπορεί να οδηγήσει σε αναφυλακτικό shock.

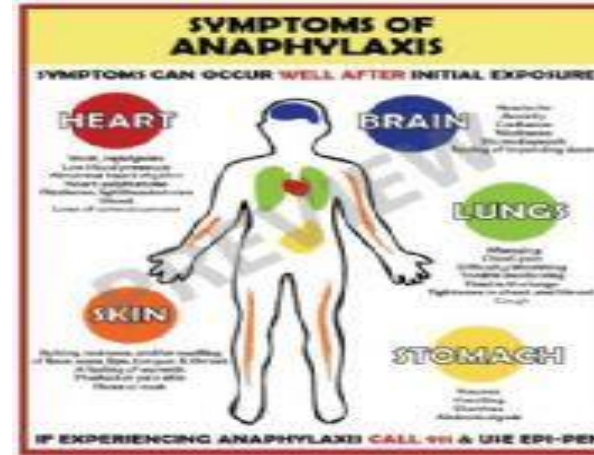

<https://www.anaphylaxis.org.uk/>

Ο σχολικός νοσηλευτής:

1) Δρα γρήγορα

2) Αναγνωρίζει τα συμπτώματα

3) Ακολουθεί τις ιατρικές οδηγίες : Χορηγεί ένεση αδρεναλίνης ΥΔ και καλεί άμεσα ασθενοφόρο.

4) Χρονομετρά το χρονικό διάστημα που διαρκεί η αναφυλακτική αντίδραση

5) Εξετάζει τι έκανε ο μαθητής πριν το συμβάν ώστε να διερευνηθεί η αιτία πρόκλησης της αναφυλαξίας.

4 στις 6 θανατηφόρες αντιδράσεις στις τροφές εκδηλώνονται στα σχολεία, όπου δεν υπάρχει αδρεναλίνη ή καθυστερεί η χορήγησή της!

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΝΑΦΥΛΑΞΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο Παιδιού: _____

Αλλεργία σε: _____

Τηλ Γονέων: Κιν: _____ Εργασία: _____ Σπίτι: _____

Όνοματεπώνυμο Ιατρού: _____ Τηλ: _____

Ασθματικός Ασθενής: Ναι ☐
(Αυξημένος κίνδυνος για σοβαρή αντίδραση)

Όχι ☐

Φωτογραφία
παιδιού

ΗΠΙΕΣ / ΜΕΤΡΙΕΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΗ
Μόνο ένα από: - πρήξιμο χειλιών, βλεφάρων - καντήλες, κοκκινίλες - πόνος στην κοιλιά, έμετος (αν τα συμπτώματα αυτά εμφανιστούν μετά από τσίμπημα εντόμου, η αντίδραση αυτή χαρακτηρίζεται σοβαρή) - φαγούρα στο στόμα	Α. Μείνετε κοντά στο παιδί και καλέστε αμέσως βοήθεια Β. Χορηγήστε την φαρμακευτική αγωγή 1..... 2..... 3..... 4..... Γ. Αναζητήστε την ANAPEN Δ. Παρακολουθείστε μην τυχόν χειροτερέψουν τα συμπτώματα. Ε. Επικοινωνήστε με την οικογένεια του παιδιού
ΣΟΒΑΡΕΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΗ
Ένα ή παραπάνω από: - δυσκολία στην ομιλία ή/και βραχνή φωνή - πρήξιμο της γλώσσας, - σφίξιμο στο λαιμό - γρήγορη αναπνοή, δυσκολία στην αναπνοή - βράσιμο, επίμονος βήχας - χλωμάδα, υποτονία - ζάλη, λιποθυμία Ή συνδυασμός των: - πομποί, καντήλες, κοκκινίλες - πόνος στην κοιλιά, έμετος, διάρροια - μύτη με καταρροή, φαρινίσματα	Α. Ξαπλώστε τον ασθενή στο πάτωμα ή σε κρεβάτι Β. Χορηγήστε στον ασθενή την ANAPEN (αδρεναλίνη). Γ. Καλέστε ασθενοφόρο (τηλ 166) Δ. Επικοινωνήστε με την οικογένεια του ασθενή Ε. Χορηγήστε επιπλέον τη φαρμακευτική αγωγή 1..... 2..... 3..... 4..... ΣΤ. Αν τα συμπτώματα δεν αρχίσουν να υποχωρούν σε 5 λεπτά, και υπάρχει 2^η ένεση αδρεναλίνης χορηγήστε τη Τρόπος χρήσης Anapen

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ

- Σωστή και έγκαιρη προετοιμασία
- Ενημέρωση υπολοίπων μαθητών του σχολείου προς αποφυγή περιπαιχτικών σχολίων και απομόνωσης των μαθητών που παρουσιάζουν αλλεργία (πχ. Φόβος μετάδοσης εκζέματος)
- Ενημέρωση εκπαιδευτικών, προσωπικό σχολείου-Σχηματισμός ομάδας δράσης
- Συμπληρωμένο το φύλλο οδηγιών για όλους τους μαθητές με αλλεργία (Σχέδιο Δράσης Αναφυλαξίας)
- Καταγραφή όλων των παρεμβάσεων σε αρχείο
- Συνεχής εκπαίδευση και δια βίου μάθηση

<http://www.itchysneezywheezy.co.uk/EczemaVideos.html>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *American Academy of Allergy Asthma & Immunology
National Eczema Society-Eczema-School-Pack-2016-edit-2021.pdf*
- *A.Papadopoulou et al.,(2011) Comparison in asthma and allergy prevalence in the two major cities in Greece: the ISAAC phase II survey.Allergiologia et Immunopathologia 39(6) pp. 347-355.Elsevier*
- *L.M. Kao et al., (2018) School nurse perspectives on school policies for food allergy and anaphylaxis. Annals of Allergy, Asthma and Immunology 120(3) pp. 304–309. Elsevier*
- *The British Society for Allergy & Clinical Immunology (BSACI)*
- *Walker S, Khan-Wasti S, Fletcher M et al. Seasonal allergic rhinitis is associated with a detrimental effect on examination performance in United Kingdom teenagers: case-control study. J Allergy Clin Immunol 2007; 120: 381-387*
- *Ελληνική Εταιρεία Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσσιολογίας(ΕΕΑΚΑ)*
- *Ελληνική Παιδοαλλεργική Εταιρεία*
- *Κολλέγιο Αλλεργιολογίας Παίδων-Webinar 2020*

**Σας ευχαριστώ
για την προσοχή σας !**

